

Draga e-gradiva ostajajo v predalih

Šolsko ministrstvo je v minulih štirih letih za razvoj e-gradiv, svetovanje šolam in usposabljanje učiteljev razdelilo razkošnih 23 milijonov evrov

Ranka Ivelja

Ljubljana – Šolsko ministrstvo je za razvoj e-gradiv za šole in vrtnice in za izobraževanje učiteljev za uporabo teh gradiv v štirih letih objavilo tri razpise, sofinancirane iz Evropskega socialnega sklada. Na njih je izbranim fakultetam, inštitutom, šolam in podjetjem razdelilo neverjetnih 23 milijonov evrov. Za kako razkošno naložbo v razvoj e-gradiv in e-pouka pravzaprav gre, kaže podatek, da je nekajkrat bogatejša Norveška za razvoj e-gradiv v desetih letih namenila 35 milijonov evrov, kot je za časopis Finance pred dnevi povedal urednik ene od vodilnih norveških založb učbenikov. Ključno vprašanje, ki se ob tem postavlja, je, kdo je vsa ta sredstva dobil in koliko je pouk v slovenskih šolah in vrtcih zaradi njih boljši in sodobnejši. Če je sploh kaj.

Zanesljivega odgovora na zadnje vprašanje ni, saj neodvisne raziskave o tem ni naredil še nihče. Na voljo je le javnomnenjska raziskava, ki jo je financirala založba Rokus Klett, opravilo pa podjetje Valicon. Med 28. majem in 10. junijem so 205 osnovnošolskih učiteljev kemije, matematike, biologije in geografije povprašali, kako uporabljajo devet odkupljenih e-gradiv, kot so E-kemija, Naravne in družbeno-geografske značilnosti Srednje Evrope, Naše telo, Aktivno učenje matematike, Uporaba mikroskopa itd. Valiconovi rezultati so bili porazni. Med anketiranimi učitelji kar pet gradiv ne uporablja nihče, od tega treh sploh ni na voljo.

Veliko denarja, malo koristi

Na primer: za e-gradivo Apolon, ki so ga izdelali v Šolskem centru Velenje in naj bi se uporabljalo pri različnih predmetih, je MŠŠ izplačalo dobrih 170.000 evrov, toda gradiva na spletu po Valiconovih ugotovitvah ni. Med preostalimi štirimi gradivi vsaj enkrat tedensko uporablja le skromen delež. Ta je bil še najvišji med učitelji kemije, ki so za gradivo vedeli in ga vsaj enkrat tedensko uporabljajo – 25-odstoten. Po ocenah Valicona je iz tega podatka mogoče sklepati, da med vsemi učitelji kemije to gradivo uporablja slaba petina. Kot rečeno, še skromnejši so ti deleži pri drugih učiteljih. V Valiconu so še izračunali, da je cena, ki jo je mi-

nistrstvo plačalo na učitelja, ki gradivo uporablja, zelo visoka. Še najnižja je pri učiteljih kemije, a tudi tu znaša skoraj 600 evrov. V založbi Rokus Klett so prepričani, da bi enako ali bolj kakovostno e-gradivo lahko sami izdelali po bistveno nižji ceni.

Vsote, ki so jih na omenjenih treh razpisih pridobili izbrani prejemniki sredstev, so zares velikanske, zato si velja ogledati, komu so jih podelili. Ob tem je treba vedeti, da je bil na prvih dveh razpisih delež evropskega socialnega sklada 75-odstoten in na tretjem 85-odstoten, ter da so prva dva, leta 2006 in 2007, objavili in izvedli na ministrstvu pod taktirko ministra Milana Zvera, tretjega, iz leta 2008, pa je podedoval minister Igor Lukšič, ki je dokončal izvedbo. Predvideni četrti razpis je minister Lukšič »ustavil«, ker je, kot nam je povedal, spoznal, da so velika sredstva na teh razpisih porabljena nesmotrno in neučinkovito.

Mala Miška – velik denar

Na prvem razpisu, ki je bil vreden dobrih 35 milijonov tolarjev (okoli 1,5 milijona evrov), namenjen pa je bil izobraževanju učiteljev, je za svoja dva projekta – za učenje matematike v gimnaziji in osnovni šoli – največ iztržila Gimnazija Ptuj, in sicer 50 milijonov tolarjev ali 200.000 evrov, več od Pedagoške fakultete UL ali Fakultete za računalništvo in informatiko UL. Med bolj uspešnimi prijavitelji se je znašla tudi firma Videofon, ki je za svoja dva projekta (snovanje videoposnetkov in Fizika) dobila 30 milijonov tolarjev ali 127.000 evrov.

Leta 2007 je izšel okoli 6 milijonov evrov težak razpis za izdelavo e-gradiv in izobraževanje učiteljev, leta 2008 pa kar 17 milijonov evrov vreden razpis za razvoj e-gradiv, podporo šolam in usposabljanje učiteljev. Rekorder med prejemniki je v celoti vsekakor podjetje Miška, ki je na teh dveh razpisih dobilo več kot 7 (sedem!) milijonov evrov. Podobno uspešni pa sta bili še dve podjetji za informacijske storitve: Pia Velenje in Kopo izobraževanje in računalništvo. Njuna projekta sta bila vredna vsak po 2,9 milijona evrov. Gimnazija Ptuj, ki je sodelovala na vseh treh razpisih, pa je leta 2007 in 2008 dobila skupaj več kot 300.000 evrov. Da podjetnost ne pozna meja, je dokazalo tudi malo podjetje Svarog iz Miklavža na Dravskem polju – ustanovilo ga je druš-

tvo – ki je prijavilo e-gradiva za biologijo, zgodovino in geografijo in zanje prejelo skoraj pol milijona evrov.

V javnosti neznanih imen, ki jim je uspelo dobiti med 50.000 in 100.000 evri, je (bila) dolga vrsta, med prejemniki sredstev pa je opaziti tudi nekaj velikih založb, ki pa se v konkurenci šol, društev in računalniških podjetij niso uvrstila na vrh. V založniških krogih pojasnjujejo, da tudi zato, ker nasprotujejo temu, da bi ministrstvo njihov izbrani izdelek odkupilo za vse večne čase. Po njihovem bi bila primernejša licenčna. Minister Lukšič licenčnini za e-učbenike – zanje je razpis v pripravi – ostro nasprotuje. Prepričan je, da bi si država z njo naložila nepotrebno breme in da bo mogoče tudi zunaj založb najti dovolj kakovostne ponudnike e-učbenikov. Tem je v pravilniku o potrjevanju učbenikov že namenil ustrezn status, kar za e-gradiva ne velja. Kot pravi, so osnova za učbenike učni načrti, »zato njihova priprava ne bi smela biti tako težavna, da bi morali zanje založniki prejemati neko rento«. Na vprašanje, ali so razkošna sredstva za e-gradiva dvignila kakovost pouka, odgovarja, da je dokončal zadnji razpis, ker ga je moral, a da se je tudi sam silno čudil visokim številkam, zlasti za podjetja z računalniškega področja. Mnoga od njih, denimo Miška, pod svojo kapo združujejo številne podizvajalce; nasploh so ta podjetja »zelo spretna«, vendar pa za zdaj kakšnih večjih nepravilnosti niso ugotovili. Ob tem Lukšič poudarja, da je potreboval več kot leto, da je natančno ugotovil, kdo je prejel sredstva in koliko realno. Na vprašanje, ali so pri pregledu zaznali kakšne nedovoljene povezave, previdno odgovarja, da se tako natančno niso lotili zadev, a se jih bodo, če bodo dobili kakšen konkretniji namig...

Minister Zver se imen podjetij in zavodov, ki so jih na MŠŠ v času njegovega mandata osrečili s po več milijoni evrov, ne spominja. Kot pravi, je za razdeljevanje teh sredstev povsem samostojno skrbela tedanja državna sekretarka Alenka Šverc. Šverčeva pa poudarja, da v teh razpisih, za katere je glavno sredstev prispevala EU, ni nič nezakonitega in nič nenavadnega. Dodaja, da o učinkovitosti e-gradiv in načrtovanega usposabljanja učiteljev, ki so ga omogočili razpisi, sploh še ni mogoče govoriti, saj se v skladu s pogodbami čas za realizacijo vseh pro-

jektov še ni iztekel. Ob tem še poudarja, da so zadnji razpis na MŠŠ izvedli v času novega ministra, ki je objektivno odgovoren tako za izbor projektov kot za podpis pogodbe.

Milijoni evrov za šole in podjetja

7 milijonov evrov je na dveh razpisih dobilo podjetje Miška.

500.000

evrov je na dveh razpisih dobila Gimnazija Ptuj.

300.000

evrov je na prvem in drugem razpisu dobil vrtec Jelka.

Lukšič: Ugotovitve niso presenetljive

»Ugotovitve Valicon, da se e-gradiva, izbrana na razpisih, v šolah malo uporabljajo, me ne presenečajo. To sem ugotovil tudi sam, ko sem po šolah povprašal, kaj s temi gradivi počno,« je odgovoril minister Lukšič, ko smo ga povprašali, kako komentira ugotovitve raziskave med učitelji. Lukšič poudarja, da bi bilo bolj modro kot e-gradiva, ki imajo enak status kot katero koli z interneta sneto gradivo, narediti e-učbenike. Da bi ti res prispevali k boljšemu pouku, pa bi bilo treba na to pripraviti tudi otroke in starše. K temu dodajmo, da nimajo vsi učitelji možnosti, da bi pri pouku uporabljali računalnike. Po Valiconovi raziskavi ima med vsemi anketiranimi učitelji kemije računalnik v razredu le 67 odstotkov.

Založniki zagotavljajo, da bi bili občutno cenejši.